

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-336

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Erkkilä, Tero			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Paikkatietojärjestelmät Itämeren alueen ympäristöyhteistyössä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Hallinto-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-04-19	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 119+8
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimus käsittelee paikkatietojärjestelmiin liittyvien kansainvälisten ympäristöyhteistyöhankkeiden hallinnollisia reunaeh-toja Itämeren alueella. Työssä omaksutun näkemyksen mukaan kansainvälisen yhteistyön ongelmat ovat viimekädessä kansallisen tason hallinnollisia ongelmia. Työ pyrkii Suomen ja Viron ympäristöhallintojen organisaatioiden vertailun avulla erittelemään Itämeren alueen erilaisten hallinnollisten todellisuuksien keskeisiä ongelmia.</p> <p>Paikkatietojärjestelmillä viitataan yleisesti karttapohjaista sijaintitietoa ja laatutietoa yhdistäviin hallinnollisiin tietojärjestelmiin. Eräs kyseisten tietojärjestelmien vahvuus hallinnon kannalta on tietokantojen yhteiskäyttö, jonka avulla voidaan karsia päällekkäistä työtä ja yhdistää eri organisaatioissa tuotettuja aineistoja. Paikkatietojärjestelmät ovat nykyisin ympäristöhallinnon keskeinen työväline ja niiden on katsottu tarjoavan uudenlaisia mahdollisuuksia myös Itämeren alueen ympäristöyhteistyölle.</p> <p>Tutkimuksessa vertaillaan paikkatiedon implementointia Suomen ja Viron ympäristöhallinnossa sekä sen vaikutusta kansalliselle paikkatiedon infrastruktuurille. Lisäksi työ erittelee paikkatiedon infrastruktuuriin ja paikkatiedon yhteiskäyttöön liittyviä ongelmia kahdessa erilaisessa hallinnollisessa kontekstissa ja arvioi niiden vaikutuksia kansainväliselle paikkatietoyhteistyölle Itämeren alueella. Työssä on sovellettu Fred Warren Riggsin vertailuteoriaa.</p> <p>Työn havaintojen valossa paikkatietojärjestelmän implementointitavan voidaan hallinnon vallitsevan hierarkian ohella katsoa vaikuttavan tietojärjestelmän myöhempään käyttöön ja organisaatioiden väliseen hierarkiaan. Hallinnon yhteisen toimintamallin muodostuminen on oleellista myös paikkatiedon infrastruktuurin kannalta. Paikkatietojärjestelmän implementointi aiheutti molempien maiden kohdeorganisaatioissa toimenkuvan muutosta. Tämä synnytti tarvetta uudelle asiantuntijuudelle, jota ei kuitenkaan voida kuvata perinteisenä professiona. Suomessa paikkatiedon yhteiskäyttöä vaikeuttivat hyvinvointivaltion reformipaineet, jotka ilmenivät markkinatyyp-pisten mekanismien ja yhteiskäytön ristiriitana. Virossa paikkatiedon yhteiskäytön ongelmaksi nousivat pitkälti Neuvostoliiton perinnöstä johtuvat infrastruktuurin kehityksen pidäkkeet. Näkemykseni mukaan Virossa toteutettujen radikaalien hallinnonuudistusten seuraukset voivat olla vielä osin tiedostamattomia ja mahdollisesti ongelmallisia yhteiskäytön tulevaisuutta silmällä pitäen. Kansainvälisen yhteistyön reunaehdot kulminoituvatkin viimekädessä aineistojen saatavuuteen, luovutusperusteisiin ja aineistontuotannon laatukysymyksiin kansallisella tasolla.</p> <p>Työssä on käytetty aineistona Suomessa ja Virossa suoritettuja teemahaastatteluja. Haastatteluja oli yhteensä 11, joista kuusi suoritettiin Suomessa ja viisi Virossa. Haastateltavat olivat paikkatietojärjestelmiä työssään käyttäviä ympäristöhallinnon virkamiehiä ja digitaalisten kartta-aineistojen tuotannosta vastanneiden organisaatioiden edustajia. Aineistojen analysointiin on hyödynnetty ATLAS/ti-tekstianalyysiohjelmää.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords paikkatietojärjestelmät - GIS ympäristöhallinto - kansainvälinen yhteistyö - Itämeren alue			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			